

Broj/Број:04/3,03/11-05-332/08
Sarajevo/Сарајево:29.7.2008.godine

**IZVJEŠTAJ
SA SEMINARA OSCE-a O IZBORNIM PITANJIMA
BEČ, 21.i 22. 7. 2008.**

U Beču je, 21. i 22. 7. 2008., u organizaciji Finske kao predsjedavajuće OSCE-a u 2008. godini i OSCE-ovog ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR), održan seminar o izbornim pitanjima na kojem su učestvovali: Šemsudin Mehmedović, član Stalne delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a, i Jelena Rajaković, sekretar Stalne delegacije PSBiH u Parlamentarnoj skupštini OSCE-a.

Seminar je organiziran na osnovu konsultacija i rasprava Komisije za ljudsku dimenziju, a raspravljano je o izvršavanju dosadašnjih obaveza OSCE-a, posmatranju izbora i najboljim praksama, kao i o tehničkoj pomoći.

Jedna od osnovnih tema o kojoj se raspravljalo bila je kako pomoći zemljama u razvoju njihovog izbornog procesa putem posmatranja izbora, pružanja tehničke pomoći (uključujući analizu izbornih zakona) i putem podrške u izvršavanju obaveza i preporuka kroz otvoreni dijalog.

Cilj seminara je bio da se inicira konstruktivni dijalog o pitanjima vezanim za izbore u OSCE-u i da se vidi kakve su mogućnosti za postizanje saglasnosti.

Budući da su u posmatračkim misijama OSCE-a, osim predstavnika ODIHR-a, zastupljeni i predstavnici Parlamentarne skupštine OSCE-a, u konsultacije za pripremanje seminara bila je uključena PSOSCE-a sa svojim predstavnicima.

Generalni sekretar PSOSCE-a Spenser Oliver je u svom obraćanju istakao vodeću ulogu koju su parlamentarci imali u posmatračkim misijama u posljednjih 15 godina, naglasivši da su "najbolje sudije izbornih procesa upravo oni koji su došli do svoje funkcije kroz izborni proces". On je dodao da to daje kredibilitet za posmatranje izbora i doprinosi transparentnosti i odgovornosti što bi trebalo da bude obaveza svih međunarodnih posmatrača izbora.

On je također naglasio da je Parlamentarna skupština OSCE-a i ranije kritizirala korištenje dvojnih standarda u posmatranju izbora, naglašavajući da među 56 zemalja članica OSCE-a ne postoje dva identična izborna sistema. Zato izborna posmatračka misija treba da bude vrlo oprezna u kritiziranju odredbi izbornog zakona zemlje u kojoj posmatra izbore.

Također, metodologija posmatranja izbora koju primjenjuje neka organizacija ili institucija mora da bude fleksibilna, jer ako ona na bilo koji način ograničava proces nadgledanja izbora, onda mora da bude promijenjena.

Kao predstavnici Parlamentarne skupštine OSCE-a izlaganja su imali i Kimo Kijunen, potpredsjednik PSOSCE-a, i Anderas Notehele, specijalni predstavnik PSOSCE-a.

Oni su u svojim obraćanjima govorili o načinu posmatranja izbora i ulozi koju parlamentarci imaju u misijama OSCE-a, kao i posmatračkoj metodologiji i predstojećim izazovima.

Potpredsjednik PSOSCE-a Kimo Kiljunen naglasio je da države članice OSCE-a mogu samo imati koristi od stručnosti OSCE-a u razvoju njihovih izbornih sistema. On je dodao da se uloga posmatranja izbora ne smanjuje već da, naprotiv, model posmatranja izbora OSCE-a predstavlja model koji su usvojile i druge međunarodne organizacije i regije u svijetu.

Nezavisini karakter posmatračkih aktivnosti mora biti sačuvan da bi ocjena izbora bila objektivna i poštena.

On je također naglasio značaj otvorenog i ozbiljnog dijaloga među zemljama članicama kako bi se prevazišli različiti pogledi na izborna pitanja.

Bivši predsjednik Parlamentarne skupštine OSCE-a Bruce George optužio je rukovodstvo PSOSCE-a da "kuje zavjere s nekim zemljama članicama da se centralna uloga u nadgledanju izbora premjesti s ODIHR-a na Parlamentarnu skupštinu OSCE-a, po cijenu snižavanja izbornih standarda.

Njegovo obraćanje je također uključivalo i brojne napomene kojima se parlamentarci kvalificiraju kao nedovoljno časni i posvećeni zadatku.

Države članice iznijele su različite stavove o modalitetima posmatranja izbora, a ODIHR je najviše zamjerki uputio na račun izbornih sistema u zemljama bivšeg SSSR-a.

ODIHR, koji organizira dugoročne i kratkoročne timove posmatrača u zemljama članicama OSCE-a, žalio se na brojne probleme u bivšim sovjetskim republikama: Rusiji, Bjelorusiji, Armeniji, Kazahstanu, Kirgistanu, Tadžikistanu i Uzbekistanu. Predstavnici te organizacije žalili su se na stanje ljudskih prava u navedenim zemljama, navodeći da im je rad otežan budući da ih vlasti u tim zemljama optužuju za pretjerano "blizak" odnos s nevladinim sektorom i opozicionim snagama, pristrasnost, kao i za potpunu zavisnost od SAD-a.

Ovo stanje kulminiralo je kada su parlamentarni izbori u Rusiji u decembru 2007. godine održani bez učešća ODIHR-a, a posmatračke misije činilo je oko 60 predstavnika Parlamentarne skupštine OSCE-a i Parlamentarne skupštine Vijeća Evrope.

Predstavnici Rusije istakli su da je i ovaj seminar potvrdio da i dalje postoji ozbiljan problem u oblasti načina posmatranja izbora, posebno u aktivnostima ODIHR-a.

Ruski predstavnik skrenuo je pažnju na ranije inicijative koje je Rusija pokrenula u dogovoru s drugim zemljama, a koje se odnose na sačinjavanje komparativne analize izbornog zakonodavstva država članica i elaborata o osnovnim principima na kojima treba organizirati ODIHR u posmatranju izbora.

Oni su naglasili da će ruska strana nastaviti raditi na promociji principa za unapređenje ODIHR-ovih izbornih aktivnosti.

Slične stavove iznijeli su i predstavnici Kazahstana, Armenije i Kirgistana.

Predstavnici Bjelorusije su, odgovarajući na optužbe o načinu održavanja izbora u toj zemlji, pozvali prisutne da formiraju posmatračke misije i nadgledaju izbore koji će biti održani 28. septembra 2008.

Osim predstavnika 56 zemalja članica OSCE-a, Vijeća Evrope, Evropskog parlamenta, Evropske komisije, seminaru su prisustvovali i predstavnici velikog broja nevladinih organizacija

Izveštaj pripremila

Jelena Rajaković

Sekretar

Stalne delegacije PSBiH u PSOSCE